

Postanowienie z dnia 20 lipca 2010 r.

III SW 316/10

Druki zaświadczeń o prawie do głosowania wydawane przez poszczególne urzędy gmin mogły różnić się wyglądem. Istotne było, aby zawierały wszystkie elementy wskazane we wzorze. Wydrukowanie nazwy organu w miejsce jego pieczęci nagłówkowej jest powszechnie stosowane przez organy administracji.

Przewodniczący SSN Romualda Spyt, Sędziowie SN: Bogusław Cudowski (sprawozdawca), Zbigniew Myszka.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 20 lipca 2010 r. sprawy z protestu Marzeny T. z udziałem Państwowej Komisji Wyborczej, Prokuratora Generalnego i Okręgowej Komisji Wyborczej w Warszawie przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

p o s t a n o w i ł:

uznać protest za niezasadny.

U z a s a d n i e n i e

Dnia 8 lipca 2010 r. Marzena T. wniosła protest wyborczy, w którym stwierdziła, że Państwowa Komisja Wyborcza naruszyła art. 29 ustawy z dnia 27 września 1990 r. o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (jednolity tekst: Dz.U. z 2010 r. Nr 72, poz. 467) oraz § 14 ust. 5 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 28 sierpnia 2000 r. w sprawie spisu wyborców oraz wydawania zaświadczeń o prawie do głosowania w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 72, poz. 849) w ten sposób, że w swoich wyjaśnieniach z 4 lipca 2010 r. w sprawie zaświadczeń o prawie do głosowania (ZPOW-603- 259/10) dopuściła do możliwości posługiwania się podczas głosowania przedmiotowymi zaświadczeniami, które nie odpowiadają urzędowemu wzorowi takiego zaświadczenia.

Takie naruszenie przepisów mogło mieć wpływ na wynik wyborów, ponieważ umożliwiałoby wielokrotne głosowanie. W opinii wnoszącej protest, należy również ustalić, czy przy publikacji wskazanych wyjaśnień, nie doszło do popełnienia przestępstwa przeciwko wyborom. Nowe listy wyborcze mogły sugerować, że pierwsza tura wyborów przebiegała w sposób nieprawidłowy. Brak oryginalnej listy bez podpisów z pierwszej tury rodzi pytania, dlaczego nie zostały wyłożone listy z pierwszej tury.

Wniesiono o zbadanie i przedstawienie prawnej wykładni dla bezprawnego użycia nowego spisu wyborców w drugiej turze.

Wnosząca protest podniosła również, że 4 lipca 2010 r w Komisji Obwodowej nr 23 [...] w Pruszkowie, w drugiej turze wyborów prezydenckich została wyłożona nowa lista wyborcza, a nie ta, która była podpisywana przez wyborców w pierwszej turze wyborów. Nie uzyskała ona odpowiedzi, dlaczego nowe listy zostały wyłożone w drugiej turze wyborów, na których nie było jej podpisu z pierwszej tury. W opinii wnoszącej protest jest to niezgodne ze wskazanym wyżej rozporządzeniem z 28 sierpnia 2000 r. Na listach jest rubryka głosowanie pierwsze, ale jest ona pusta.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Na podstawie art. 129 ust. 2 Konstytucji RP, wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta RP na zasadach określonych w ustawie. Zgodnie z art. 73 ust. 3 ustawy o wyborze Prezydenta RP wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty. Przedmiotem zarzutów może być naruszenie przepisów ustawy o wyborze Prezydenta RP lub dopuszczenie się przestępstwa przeciwko wyborom, jeżeli to naruszenie lub przestępstwo miało wpływ na wynik wyborów (art. 72 ust. 1 ustawy o wyborze Prezydenta RP).

Protest wyborczy jest środkiem prawnym, który bez wątpienia służy realizacji celu publicznego, jakim jest przeprowadzenie wyborów prezydenckich według standardów demokratycznych, w szczególności w zgodzie z Konstytucją RP i ustawą o wyborze Prezydenta RP. Oczywiście, że cel ten realizowany jest za pomocą środka o charakterze nie abstrakcyjnym, lecz indywidualnym. Mianowicie, protest składa ściśle określony podmiot (wyborca, który w dniu wyborów był umieszczony w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania, podmiot zgłaszający kandydatów oraz komisje wyborcze - art. 72 ust. 2 i 3 ustawy o wyborze Prezydenta RP), zachowując za-

kreśloną formę i tryb. Protest powinien, co wynika z art. 72 ust. 1 ustawy, zawierać zarzuty oraz dowody, na których one są oparte, przy czym ustawa jednoznacznie określa przedmiotowy zakres tych zarzutów. Dotyczyć one mogą naruszenia przepisów ustawy o wyborze Prezydenta RP albo dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, jeżeli to naruszenie lub przestępstwo miało wpływ na wynik wyborów.

Z powyższego wynika również w jednoznaczny sposób, że zarzuty protestu nie mogą odnosić się do jakichś hipotetycznych sytuacji nadużyć w procesie głosowania dokonywanych przez bliżej nieokreślonych wyborców. Wnosząca protest w taki właśnie sposób skonstruowała zarzuty protestu, dodatkowo nie określając, w jaki sposób można było wielokrotnie głosować na podstawie zaświadczenia o prawie do głosowania, w którym brak jest w górnym lewym rogu zaświadczenia pieczęci urzędowej organu sporządzającego spis wyborców przy oznaczeniu zaświadczenia pieczęcią imienną pracownika tego urzędu z podaniem nazwy organu. W tym kontekście warto pamiętać, że art. 50 ust. 3 ustawy o wyborze Prezydenta RP nakazuje przedstawione przez wyborcę komisji wyborczej zaświadczenia o prawie do głosowania załączyć (w oryginale) do spisu wyborców (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 15 listopada 2005 r., III SW 180/05, OSNP 2006, nr 7-8, poz. 130).

Poza tym, jak wyjaśniła Państwowa Komisja Wyborcza w piśmie z 19 lipca 2010 r., ZPOW-670-308/10, należy zaznaczyć, że druki zaświadczeń o prawie do głosowania wydawanych przez poszczególne urzędy gmin mogły się różnić między sobą wyglądem. Istotne było, aby zawierały wszystkie elementy określone we wskazanym wzorze. PKW zajęła kwestionowane przez wnoszącego protest stanowisko, że względu na dużą liczbę interwencji wyborców zgłaszających w dniu ponownego głosowania uwagi, że obwodowe komisje wyborcze nie dopuszczają ich do głosowania, ponieważ przedstawiane przez nich zaświadczenia o prawie do głosowania w miejscu na pieczęć nagłówkową organu wydającego dokument, zawierają nadruk komputerowy z nazwą tego organu. W ocenie PKW zaświadczenia zawierające taki nadruk spełniają wymogi powołanego przez wnoszącą protest rozporządzenia. Należy zauważyć, że praktyka drukowania nazwy organu w miejsce pieczęci nagłówkowej jest powszechnie stosowana zarówno przez organy administracji państwowej, jak i samorządowej.

W zakresie podnoszonego przez składającą protest zarzutu bezprawnego użycia „nowego spisu wyborców w II turze”, wystarczy przytoczyć stanowisko Pań-

stwowej Komisji Wyborczej z 19 lipca 2010 r. Przed ponownym głosowaniem nie sporządzano „nowego spisu wyborców”. W czasie tego głosowania obwodowe komisje wyborcze posługiwały się drugim egzemplarzem tego samego spisu wyborców, sporządzonym zgodnie z art. 27 ust. 1 ustawy o wyborze Prezydenta RP. Pierwszy egzemplarz spisu, wykorzystywany w czasie pierwszego głosowania, stanowił w tym czasie dokument z wyborów i był zdeponowany u wójta (burmistrza, prezydenta miasta), co wyklucza jego wykorzystanie w ponownym głosowaniu.

Z tych względów, na podstawie art. 75 ust. 1 ustawy o wyborze Prezydenta RP Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji.

=====